

Nr 104. Motion av Erik Pelling och Bengt Sandblad (båda S) om kunskapsbaserad ungdomspolitik
(KSN-2010-0573)

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med hänvisning till kommunstyrelsens beslut.

Anmäls att kommunstyrelsen för egen del beslutat

att uppdra till kommunledningskontoret att undersöka förutsättningarna för att i samverkan med landstinget komplettera landstingets ungdomsenkät Liv och hälsa med frågeställningar från LUPP (Lokal Uppföljning av UngdomsPolitiken).

Erik Pelling, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson, Irene Zetterberg (alla S), Maria Gardfjell, Johan Lundqvist (båda MP) och Ilona Szatmari Waldau (V) reserverar sig till förmån för bifall till motionen.

Uppsala den 18 maj 2011

På kommunstyrelsens vägnar

Gunnar Hedberg/Astrid Anker

I avgörandet deltagande: Gunnar Hedberg, Cecilia Forss, Liv Hahne, Magnus Åkerman, Sofia Spolander (alla M), Cecilia Hamenius, Peter Nordgren (båda FP), Stefan Hanna (C), Erik Pelling, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson, Irene Zetterberg (alla S), Maria Gardfjell, Johan Lundqvist (båda MP) och Ilona Szatmari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Mats Gyllander, Christopher Lagerqvist, Fredrik Ahlstedt (alla M), Karin Ericsson (C), Frida Johnsson (MP) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

I en motion av Erik Pelling (S) och Bengt

Sandblad (S), väckt den 25 oktober 2010 föreslås kommunfullmäktige besluta att uppdra till fritids- och naturvårdsnämnden, kultur- nämnden, barn- och ungdomsnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att i samråd och regelbundet delta i den nationella undersökningen, Lokal Uppföljning av UngdomsPolitiken (LUPP) *bilaga 1*.

Remissbehandling

Motionen har remitterats till följande nämnder; fritids- och naturvårdsnämnden (FNN), kultur- nämnden (KTN), barn- och ungdomsnämnden (BUN), samt utbildnings- och arbetsmarknads- nämnden (UAN)

Remissvar har inkommit från SBN *bilaga 2*, UAN *bilaga 3*, KTN *bilaga 4*, FNN *bilaga 5*, BUN *bilaga 6*, utsändes separat.

SBN tillstyrker motionen. SBN anser att bättre kännedom om ungas levnadssituation är nyckeln till en framgångsrik kommunal ungdomspolitik. Ungdomsstyrelsens enkätverktyg LUPP ger kommunerna en möjlighet på ett enkelt sätt att ta reda på hur ungas situation ser ut lokalt och möjliggör utveckling av ungdomspolitik som bygger på helhetssyn på insatser och samarbete mellan olika sektorer. SBN tillstyrker motionen med komplettering att uppdraget även bör omfatta SBN.

UAN tillstyrker motionen med motiveringen att en bättre kännedom om ungas levnadssituation många gånger är nyckeln till en framgångsrik kommunal ungdomspolitik. Ungdomsstyrelsens enkätverktyg LUPP ger kommunerna en möjlighet att på ett enkelt sätt ta reda på hur ungas situation ser ut lokalt och möjliggör utveckling av ungdomspolitik som bygger på helhetssyn på insatser och samarbete mellan olika sektorer. LUPP är ett politiskt planeringsinstrument av ungdomspolitikens utifrån hur unga upplever sin situation och framtid. I utvecklingen av regionen är ungdomspolitik ett av flera planeringsområden och att LUPP kan för regional utveckling i Uppsala län vara ett av flera planeringsverktyg. I de fall fler kommuner i regionen genomför LUPP bör resultaten avspegla sig i det regionala utvecklingsprogrammet (RUP).

KTN anser att det vore intressant för Uppsala

la kommun att delta i LUPP men att undersökningen ska göras av BUN och UAN eftersom ansvaret för barn- och ungdomspolitiken finns hos dessa nämnder. KTN kan via sina verksamheter sprida enkäten men inte ansvara för arbetet i övrigt eller bekosta enkäten.

FNN tillstyrker motionen med motivering att LUPP kan utgöra ett mycket bra verktyg i strävan att leva upp till de övergripande mål och formuleringar som återfinns i kommunens styrdokument och som knyter an till demokrati, delaktighet och inflytande. LUPP kan vara ett bra komplement till de andra enkäter/undersökningar som kontoret gjort under senare tid, men där inte barn och unga själva givits tillfälle att direkt och på egen hand svara på frågor eller ge uttryck för sina egna önskemål. Det är också enligt FNN bedömning att just ett tvärsektoriellt arbete inte minst när det gäller barn och unga kan öka kvaliteten i arbetet, samt att LUPP ligger väl i linje med de tydliga ambitioner som finns angående ett mer procesorienterat arbete i Uppsala kommun.

BUN avstyrker motionen med motiveringen att informationen från LUPP inte är något som nämnden inte efterfrågar. Kunskap om ungdomar och deras tankar finns att tillgå redan idag. BUN anser vidare att undersökningen är administrativt betungande och att det krävs en halvtid under sex månader för att genomföra undersökningen, dessutom anser BUN att enkäten är för lång samt att vissa frågor är av sådan art att tillstånd från föräldrarna krävs för att delta i undersökningen.

Föredragning

Motionen avser ett förslag att uppdra till fritids- och naturvårdsnämnden, kulturnämnden, barn- och ungdomsnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att i samråd och regelbundet delta i den nationella LUPP-undersökningen.

LUPP står för Lokal Uppföljning av Ungdomspolitik och är en omfattande undersökning i åldrarna 15–24 år, *bilaga 7*, utsändes separat. LUPP är ett webbaserat enkätverktyg anpassat för tre olika åldersgrupper som utvecklats av Ungdomsstyrelsen i samråd med kommunrepresentanter och forskare för att studera

ungas villkor och utforma en kunskapsbaserad lokal ungdomspolitik. Merparten av frågorna i LUPP kommer från etablerade undersökningar och är testade i flera omgångar. Enligt motionärerna skulle LUPP vara ett bra komplement till undersökningen Liv & Hälsa som genomförs vartannat år i landstingets regi för att beskriva livsvillkor, levnadsvanor och hälsa hos länets elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 på gymnasiet.

Kunskap om ungas levnadssituation är nyckeln till en framgångsrik kommunal ungdomspolitik när det gäller inflytande, demokrati, samhälle, arbete, hälsa, fritidsutbud, skolan, trygghet och vilka framtidsplaner unga i kommunen har. Med LUPP får kommunen, föreningar och forskare tillgång till ett brett material som kan brytas ner till enskilda skolor och enskilda stadsdelar. LUPP tar upp frågor från boende och familjeförhållande till frågor om vad man gör och skulle vilja göra på sin fritid. Vidare innehåller LUPP frågor om bland annat upplevelsen av skolan, bestämmanderätt i skola och kommunen, framtids tankar och frågor om trygghet, våld och mobbing, orättvis behandling och arbete.

Kostnad att genomföra enkäten uppgår till cirka 320 tkr, samt arbetstimmar om cirka 450 timmar för kommuner som Karlstad, Halmstad och Borås. För Uppsala kommun förväntas kostnaden vara något högre med hänsyn till antal invånare. Kostnaden avser planering, implementering och informationsinsatser och analys av resultatet. Kostnaden för själva webbenkäten svarar Ungdomsstyrelsen för.

Landstingets enkät Liv & Hälsa ung, *bilaga 8*, utsändes separat, görs av den samhällsmedicinska enheten vid landstinget i Uppsala län och i samarbete med länets kommuner. Syftet med enkäten är att beskriva ungdomars livsvillkor, levnadsvanor och hälsa. Formuläret innehåller bl.a. frågor om hur ungdomen mår, vilka levnadsvanor de ha samt hur ungdomen upplever sin situation i skolan och på fritiden. Frågeformuläret lämnas ut till alla elever i årskurs 7 och 9 samt årskurs 2 på alla gymnasieskolor i Uppsala län. Enkäten görs vartannat år sedan 2003 och innefattar i stort likartade frågeställningar som LUPP, svarsfrekvensen

bland unga var 2009, 81 procent, högre i de yngre åren (åk7, 89%, åk 9, 82% och åk 2, 75%). En ny enkät har i mars 2011 skickats ut till samtliga skolor i länet. Resultatet beräknas färdigt i juni.

Frågor rörande politik och hälsa är djupt sammankopplade och ett tvärsektorielt samarbete mellan landstinget och Uppsala kommun i frågor vad gäller Liv & Hälsa ung skulle öka nyttan av en enkätundersökning. En övergripande kunskap om ungas liv och hälsa kopplat till ungdomspolitiken ger möjligheter till kunskapsöversikt där resultatet tas tillvara på ett adekvat sätt och möjliggör samförstånds lösningar mellan landsting och kommun på helhetsbasis vilket ger förutsättningar till att förbättra livsvillkoren för våra unga.

Genom samverkan skulle kommunen få tillgång till ett väl fungerande system för hantering av utskick, bearbetning och återkoppling av svaren. Viktiga, tillkommande faktorer är att återkoppling sker till dem som deltagit, idag återkopplar landstinget undersökningen Liv & Hälsa ung genom att resultatet delges kommunens verksamheter och det utan ersättning.

I det fall Uppsala kommun integrerar frågor från LUPP i Liv & Hälsa ung kommer enkäten att genomföras vart annat år med en mindre administration och till en betydligt lägre kostnad än om undersökningen görs i egen regi. Därför föreslår kommunstyrelsens beslut att uppdra till kommunledningskontoret att inleda en diskussion med landstinget kring hur en sådan lösning skulle kunna se ut. Kommunfullmäktige anser därmed att motionen är besvarad.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

En samverkanslösning med landstinget skulle innebära en lägre kostnad för både Uppsala kommun och landstinget i Uppsala län, genom att utnyttja resurser till en gemensam undersökning i stället för två vilket skulle vara konsekvensen av ett införande av LUPP. Kommunens kostnader får täckas inom kommunstyrelsens budget.

Bilaga 1

De övergripande målen för ungdomspolitiken är att alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha

verklig tillgång till välfärd och verklig tillgång till inflytande. Utifrån perspektivet att ungdomar är en resurs, att ungdomar har rättigheter, att ungdomars självständighet och oberoende ska stödjas och att ungdomar är olika handlar det sedan om att i praktisk handling, i varje kommun, försäkra sig om att ungdomar verkligen har tillgång till välfärd och inflytande. Det bästa sättet att ta reda på hur det förhåller sig är förstås att fråga dem.

Ett bra exempel på hur det kan gå till är Mötesplatsen som Barnombudsmannen organiserar tre gånger per termin och där ungdomar, politiker och tjänstemän träffas för att diskutera aktuella frågor. Men Uppsala kommun kan bli ännu bättre på att ta tillvara ungdomarnas perspektiv tidigt i beslutsfattandet. Ett effektivt, billigt och pålitligt sätt att få svar på angelägna frågor kring ungas syn på fritid, skola, politik, samhälle, inflytande, trygghet, hälsa, arbete och framtid är att delta i den nationella LUPP-undersökning som statliga Ungdomsstyrelsen tillhandahåller kostnadsfritt.

LUPP står för Lokal Uppföljning av Ungdomspolitik och är en omfattande undersökning i åldrarna 15–24 år. Med Lupp erbjuder Ungdomsstyrelsen ett webbaserat enkätverktyg anpassat för tre olika åldersgrupper (skolår 7–9, gymnasiet och unga vuxna 19–25) med vars hjälp kommuner som så vill kan studera ungas villkor och utforma en kunskapsbaserad lokal ungdomspolitik därefter. Eftersom datainsamlingen sker hos myndigheten Ungdomsstyrelsen och enkäten är den mest etablerade ungdomsenkäten i Sverige, är LUPP ett verktyg som utöver kunskap om unga också ger ett nationellt jämförelsematerial.

Behovet av en ny fritidsvaneundersökning i Uppsala (den senaste genomfördes i början av 2000-talet) har debatterats tidigare men förslaget avvisades då av kostnadsskäl och med hänvisning till att ingen enskild nämnd har hela ansvaret. LUPP riktar sig visserligen bara till ungdomar men eftersom barn och ungdom är den prioriterade målgruppen för kommunens fritidspolitik kan den ändå utgöra ett bra alternativ till en egen fritidsvaneundersökning. För detta talar också att LUPP dessutom administreras av Ungdomsstyrelsen och tillhan-

dahålls kostnadsfritt. Kommunen i sin tur ser till att enkäten får en bred spridning via främst kommunala och fristående skolor och ansvarar även för att de lokala resultaten sammanfattas i en rapport.

LUPP skulle vara ett bra komplement till undersökningen Liv & Hälsa som genomförs vartannat år i landstingets regi för att beskriva livsvillkor, levnadsvanor och hälsa hos länets elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 på gymnasiet. LUPP kan men behöver inte genomföras årligen. Det viktiga är att man efter varje enkät sätter upp tydliga förbättringsmål som sen följs upp med en ny LUPP-undersökning efter en bestämd tidsperiod.

Med LUPP får kommunen, föreningar och forskare tillgång till ett brett material som kan brytas ned till enskilda skolor och enskilda stadsdelar. I enkäten svarar ungdomarna på frågor om allt från boendet och familjeförhållanden till frågor om vad man gör och skulle vilja göra på sin fritid. Här finns bland annat frågor om upplevelsen av skolan, hur mycket man får och vill vara med och bestämma i skolan och i kommunen, om hur man ser på sin framtid och om vad man har tänkt göra i framtiden samt frågor om trygghet, våld och mobbning, om orättvis behandling, om extrajobb, sommarjobb och arbete i framtiden.

Med anledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

Att uppdra till fritids- och naturvårdsnämnden, kulturnämnden, barn- och ungdomsnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att i samråd och regelbundet delta i den nationella LUPP-undersökningen.